

Deltidsuppföljning av Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2021 - 2026

Utbildningsnämnden
2022

1 Bakgrund

Personer med funktionsnedsättning är oftare utan arbete, utan bostad, har sämre hälsa, svårare att påverka sin situation, möter ofta okunskap, hamnar i utanförskap, har lägre demokratisk delaktighet, är oftare otrygga, lägre utbildningsresultat samt sämre förutsättningar för en rik fritid. Detta ska vi ändra på tillsammans genom att samtliga nämnder och styrelser arbetar efter de angivna strategierna. Då kan vi göra skillnad.

2 Syfte med programmet

Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2021 – 2026, härnäst programmet, har som övergripande syfte att i staden möjliggöra för fler personer med funktionsnedsättning att ta del av mänskliga rättigheter som andra tar för givet. För detta har programmet för varje nämnd och styrelse preciserat strategier som leder till målen. Dessa förväntas implementeras, bli synliga, i verksamhetsplaner eller andra verksamhetsdrivande dokument.

3 Implementering av programmet

Varje nämnd och styrelse har direkt eller via respektive ledning på förvaltningar och bolag fått i uppdrag att utifrån programmet implementera strategierna under respektive rättighetsområde. I tabellen nedan framgår rättighetsområdena och vilka nämnder och styrelser som är berörda.

Rättighetsområde	KS	Alla nämnder och styrelser	Särskilt ansvariga nämnder	Särskilt ansvariga styrelser
1. Självständigt liv		X	6 nämnder	
2. Information och kommunikation	X	X	2 nämnder	
3. Demokratisk delaktighet		X	4 nämnder	
4. Ett tryggt liv	X	X		
5. Bästa möjliga hälsa			11 nämnder	
6. Utbildning			11 nämnder	
7. Arbete och sysselsättning	X	X	8 nämnder	Styrelser inom Business region Göteborgskoncernen i kluster näringsliv
8. Fungerande bostad			9 nämnder	Styrelser inom Framtiden-koncernen i kluster bostäder samt styrelser inom Högab koncernen i kluster lokaler
9. Kunna förflytta sig i och använda Göteborgs inne- och utemiljöer		X	6 nämnder	Styrelser inom Framtiden-koncernen i kluster bostäder och styrelser inom Högab koncernen i kluster lokaler
10. Meningsfull fritid			9 nämnder	Styrelser inom Göteborg & CO koncernen i kluster turism, kultur & evenemang.

4 Aktiviteter 2022–2024

Anvisning

Ge exempel på aktivitet/-er som möter upp strategier/-na som er verksamhet arbetar efter. Ange om möjligt referens till dokument eller ansvarig handläggare. Ge exempel på eventuell nämnd eller styrelse som ni enligt programmet i den här aktiviteten samverkar med.

Ange bara aktiviteter och samverkan för de strategier som är ändamålsenliga i er verksamhet.

4.1 Rätten till demokratisk delaktighet

4.1.1 Stadens verksamheter ska säkerställa att personer med funktionsnedsättning kan rösta och löpande påverka stadens utveckling på lika villkor som andra.

(1) Aktivitet/-er som verksamheten arbetar med.	(2) Exempel på samverkan med andra nämnder och styrelser.
Utbildningsförvaltningen följer svensk lagstiftning bland annat artikel 12 i Barnkonventionen som stipulerar barnets rätt till delaktighet i alla beslut som berör dem efter ålder och mognad och artikel 23 som anger att ett barn med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv som gör det möjligt för dem att delta aktivt i samhället. Enligt skollagen och läroplanerna för gymnasie- och gymnasiesärskolan ska eleverna ges inflytande över utbildningen vilket skolorna arbetar med på olika sätt, exempelvis i elevdemokratiska forum som klassråd, elevråd osv. Andra arbetssätt och metoder för att få kännedom om behov och förväntningar bland eleverna kan vara enkäter och kartläggningar. Årliga enkätundersökningar genomförs för elever i åk 2 i gymnasieskolan, introduktionsprogrammen och gymnasiesärskolan. I elevenkäten ställs bland annat frågor som handlar om elevernas möjligheter till påverkan och inflytande på lektionerna, på undervisningens innehåll samt på skolmiljön. Enkätresultaten används som underlag för analys och beslut om fortsatta insatser på skolenhets- och huvudmannanivå.	Barn och ungdomar under 18 år kan vara med och påverka stadens utveckling genom Göteborgs stads ungdomsfullmäktige. Elever på Utbildningsförvaltningen informeras om och uppmuntras till att kandidera och rösta till ungdomsfullmäktige. Elever under 18 år på förvaltningens gymnasie- och gymnasiesärskolor ges möjlighet att rösta till ungdomsfullmäktige på skoltid. Stadsledningskontoret har det övergripande ansvaret för ungdomsfullmäktige. Utbildningsförvaltningen ingår i stadens nätverk och tar del av informationsmaterial. Grundskoleförvaltningens projektledare kallar utbildningsförvaltningens kontaktpersoner och elevskyddsombud till informationsmöten m.m.

4.1.2 Stadens verksamheter ska möjliggöra att personer med funktionsnedsättning kan delta i förenings- och övrigt samhällsliv på lika villkor som andra.

(1) Aktivitet/-er som verksamheten arbetar med.	(2) Exempel på samverkan med andra nämnder och styrelser.

4.1.3 Stadens verksamheter ska i sina enkäter och uppföljningar samla in underlag på ett sådant sätt att det är möjligt att göra analyser utifrån diskrimineringsgrunderna.

(1) Aktivitet/-er som verksamheten arbetar med.	(2) Exempel på samverkan med andra nämnder och styrelser.
Enligt skollagen och diskrimineringslagen ska skolan arbeta aktivt, förebyggande och främjande, för att förhindra att elever utsätts för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. För att kartlägga och utreda risker för diskriminering och kränkningar, utifrån samtliga diskrimineringsgrunder, använder sig förvaltningens skolenheter av flera olika metoder så som enkäter, dialoger, utvecklings- och hälsosamtal, trygghetskartläggningar etc. Samtliga skolenheter har planer mot diskriminering och kränkande behandling med främjande, förebyggande och åtgärdande insatser. Planerna granskas av huvudmannen årligen för att bedöma om de lever upp till styrdokumentens krav. Utbildningsförvaltningen har inför 2023 gjort en beställning av tilläggsfrågor i Göteborgsregionens elevenkät som syftar till att undersöka elevers upplevda utsatthet utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Tilläggsfrågorna förväntas öka skolenheternas möjligheter att göra fördjupade analyser i arbetet med aktiva åtgärder.	

4.1.4 Stadens verksamheter ska samråda och aktivt involvera intresseorganisationer i åtgärder som berör personer med funktionsnedsättning.

(1) Aktivitet/-er som verksamheten arbetar med.	(2) Exempel på samverkan med andra nämnder och styrelser.

4.2 Rätten till ett tryggt liv

4.2.1 Stadens verksamheter ska arbeta normmedvetet för att upptäcka och förebygga diskriminering, förtryck, våld i nära relationer och annan våldsutsatthet som kan drabba personer med funktionsnedsättning. Det omfattar att ge individuellt anpassat stöd till de som behöver.

(1) Aktivitet/-er som verksamheten arbetar med.	(2) Exempel på samverkan med andra nämnder och styrelser.
En av grundprinciperna i Barnkonventionen, artikel 2, tydliggör att alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras. Enligt skollag och diskrimineringslag ska skolan arbeta förebyggande och främjande samt med aktiva åtgärder för att förhindra att elever utsätts för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. För att kartlägga och utreda risker för diskriminering och kränkningar, utifrån samtliga diskrimineringsgrunder, använder sig förvaltningens skolenheter av flera olika metoder så som enkäter, dialoger, utvecklings- och hälsosamtal, trygghetskartläggningar etc. Samtliga skolenheter har planer mot diskriminering och kränkande behandling med främjande, förebyggande och åtgärdande insatser. Planerna granskas av huvudmannen årligen för att bedöma om de lever upp till styrdokumentens krav. Rektor ansvarar för att anmäla och utreda händelser där elever utsätts för diskriminering eller kränkande behandling. Nämnden får årligen en sammanställning av dessa ärenden som kategoriseras utifrån eventuell diskrimineringsgrund. I läroplanen för gymnasieskolan framgår att all skolpersonal ska ha ett normmedvetet förhållningssätt. På skolenhets- och huvudmannanivå görs årligen en uppföljning av de olika läroplansområdena i syfte att utvärdera och utveckla skolornas arbete. Det kompensatoriska uppdraget, att uppväga för skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen, är reglerat i skollagen och följs upp särskilt inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Undervisningens upplägg, innehåll och arbetsformer ska anpassas efter elevernas individuella behov och förutsättningar. Elevhälsoinsatser genomförs på individ- och gruppnivå.	Förvaltningen har ett väl upparbetat samarbete med stadens kompetenscentrum Dialoga och Resursteam Heder. Utvecklingsledare på utbildningsförvaltningen ingår i stadens samordningsgrupp för arbetet mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Utbildning om hedersrelaterat våld och förtryck har erbjudits förvaltningens skolpersonal. Resursteam Heder har genomfört fördjupande workshops för de skolenheter som önskat och har bland annat besökt Bräcke gymnasiums introduktionsprogram och enheter inom gymnasiesärskolan. Resursteam Heder och Dialoga har på gymnasiesärskolans enheter på Burgårdens gymnasium genomfört föreläsningar för personalen om hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i nära relationer. De har även genomfört två heldagar för eleverna på dessa enheter, så kallade "Kärleksdagar" om normer, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Dagarna innehöll interaktiv teater, lektioner om normer - särskilt könsnormer, ungas parrelationer, våld - det kan vara många olika saker, samt övningar där eleverna fick tycka till, sociala medier och flörtskola samt besök av Socialtjänst, polis och Fryshuset som gav information om hedersrelaterat våld och förtryck. Orange day uppmärksammas genom att ett stadengemensamt informationsmaterial distribueras till skolenheterna (tas fram och bekostas av Dialoga).

4.2.2 Stadens verksamheter ska ha god krisberedskap som omfattar personer med funktionsnedsättning.

(1) Aktivitet/-er som verksamheten arbetar med.	(2) Exempel på samverkan med andra nämnder och styrelser.

4.2.3 Stadens verksamheter ska anpassa och utveckla sin information och kommunikation om krisberedskap så att personer med funktionsnedsättning kan förstå.

(1) Aktivitet/-er som verksamheten arbetar med.	(2) Exempel på samverkan med andra nämnder och styrelser.
Utbildningsförvaltningens kommunikationsavdelning och säkerhetssamordnare har ett nära samarbete i framtagandet av dokument och informationsmaterial. Kommunikationsavdelningen följer Göteborgs Stads anvisningar och styrdokument och känner till lagar och regler inom området. Skolornas webbplatser granskas för att säkerställa att de är tillgänglighetsanpassade.	

4.3 Rätten till arbete och sysselsättning

4.3.1 Stadens ska anställa fler personer med funktionsnedsättning. Arbetsplatserna ska vara tillgängliga.

(1) Aktivitet/-er som verksamheten arbetar med.	(2) Exempel på samverkan med andra nämnder och styrelser.

4.3.3 Staden ska samarbeta med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och privata företag för att fler personer med funktionsnedsättning ska kunna arbeta. När gymnasieskolan tar slut är detta samarbete extra viktigt.

(1) Aktivitet/-er som verksamheten arbetar med.	(2) Exempel på samverkan med andra nämnder och styrelser.
Olika program inom gymnasieskolan har olika förutsättningar och syften gällande samverkan med arbetslivet. Utbildningar på introduktionsprogrammen syftar per definition till att öka elevens förutsättningar att finna sin väg vidare till fortsatta studier eller arbete. Här görs ett omfattande arbete i verksamheten och ofta finns samarbete med arbetsgivare/praktikplatser för att finna elevens styrkor och motivera eleven att ta steg vidare mot utbildning eller mot arbete. För elever på utbildningsförvaltningen med diagnostiserade funktionsvariationer finns så kallad tidig skolsamverkan med Arbetsförmedlingen som innebär att skolan har ett ansvar att anmäla arbetsföra elever till Arbetsförmedlingen, som i sin tur avgör vilket stöd de kan ge ungdomen vid en övergång mellan studier och arbetsliv. Kontaktpersoner på skolenheterna ska identifiera vilka elever som är aktuella för samverkan, informera eleven före 18 års ålder om tidig skolsamverkan och före höstterminens slut elevens sista skolar anmäla eleven till tidig skolsamverkan samt facilitera möten mellan elev, vårdnadshavare och Arbetsförmedlingen. På gymnasiesärskolan läggs under sista året ökad vikt vid "utslussningsprocessen". Kontakterna ökar med andra myndigheter så som Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Habiliteringen, Socialtjänsten och daglig verksamhet. Det är en fortsatt utmaning för elever från gymnasiesärskolans nationella program att gå vidare till arbetsmarknaden efter avslutade studier, då arbetsgivare har höga krav på bland annat utbildningsnivå och social kompetens. Förvaltningen ser ett behov av ökad samverkan med andra förvaltningar och kommunala bolag som skulle kunna erbjuda elevgruppen sysselsättning i stadens regi.	Göteborgsregionen har ett nätverk där utbildningsförvaltningen ingår där projekt Samsär drivs för ökad samverkan mellan skola, arbetsliv och andra viktiga aktörer. Ett av delmålen i GR Samsär är att utveckla ett regionalt programråd för gymnasiesärskolan som ska fungera som en struktur för samverkan med fokus på kvaliteten i samarbetet mellan skola och arbetsliv. Projektets övergripande mål är att underlätta inträdet och etableringen i arbetslivet för unga med intellektuell funktionsnedsättning.

4.3.4 Staden ska ta fram praktikplatser och meningsfull sysselsättning för personer med funktionsnedsättning.

(1) Aktivitet/-er som verksamheten arbetar med.	(2) Exempel på samverkan med andra nämnder och styrelser.

4.3.5 Staden ska arbeta aktivt för att förhindra diskriminering.

(1) Aktivitet/-er som verksamheten arbetar med.	(2) Exempel på samverkan med andra nämnder och styrelser.

4.4 Rätten till att kunna förflytta sig i och använda Göteborgs inne- och utemiljöer

4.4.1 Stadens verksamheter ska tillämpa och ställa krav på universell utformning vid, stadsplanering samt ny - och ombyggnationer av stadens inne - och utemiljöer.

(1) Aktivitet/-er som verksamheten arbetar med.	(2) Exempel på samverkan med andra nämnder och styrelser.
	Lokalförvaltningen har inventeringsansvaret för utbildningsförvaltningens lokaler. För att tillgängligheten ska vara god vid ombyggnation och nybyggnation har utbildningsförvaltningen avstämning med lokalförvaltningen om olika objekt.

4.4.2 Stadens verksamheter ska åtgärda enkelt avhjälpta hinder i inne- och utemiljöer.

(1) Aktivitet/-er som verksamheten arbetar med.	(2) Exempel på samverkan med andra nämnder och styrelser.
Det pågår för närvarande ett arbete med att öka förvaltningens kunskap om tillgänglighetsfrågor samt att utveckla fungerande rutiner.	

4.4.3 Stadens verksamheter ska säkerställa tillgång till flexibla och tillgängliga transporter så att personer med funktionsnedsättning kan förflytta sig på lika villkor som andra

(1) Aktivitet/-er som verksamheten arbetar med.	(2) Exempel på samverkan med andra nämnder och styrelser.